

Buurttheologie

Deel 1

God in de buurt

Buurttheologie (1)

God is in de buurt.

Theologie is praten en nadenken over God. En buurttheologie is praten en nadenken over God in de buurt. We zeggen hiermee direct dat God bestaat en dat hij zich in de buurt laat vinden. Veel mensen komen God in de buurt niet tegen. Maar kijk je dan wel goed? Of denk je misschien verkeerd?

Denk je dat de zon niet schijnt, als het bewolkt is? Natuurlijk niet! De zon schijnt. De wolken laten haar niet zien. Maar het is nog steeds licht om je heen. Een vis beseft niet dat het water overal om hem heen is. Zo hebben wij vaak niet door dat God overal in de buurt aanwezig is. Lucht zie je niet en zonder nadenken ademen wij in en uit. Maar zuurstof is overal in de lucht en zonder kunnen wij niet. God heeft licht, water en lucht gemaakt. Hij is meer. En hij is overal, ook in de buurt.

Maar zie je hem ook?

Als het koud is, kun je de lucht die je uitademt plotseling zien.

Kun je God zien? In de buurt?

Hoe dan?

Buurttheologie (2)

God in de buurt ontdekken.

God is in de buurt. Daarom doen we aan buurttheologie. Maar hoe ontdek je God in de buurt?

Een manier om God te ontdekken is danken. Al het goede komt van God. Als je het goede in de buurt ontdekt, dan kom je God op het spoor. Het goede in de buurt is de voetstap van God. Nee, God is niet het goede zelf. God is de bron van het goede en het goede is zijn voetstap.

Natuurlijk hoef je dit niet zomaar te geloven. Dat zullen de meeste mensen in de buurt niet doen. Maar zoals de zon schijnt achter de wolken, zit God misschien wel achter het goede in de buurt. Dat ga je pas zien, als je erover nadenkt. En dat doet buurttheologie.

Wij danken voor het grote buurtplein dat aan het groenste gebouw van Osdorp, De Kikker, ligt. Wij danken voor de mooie trappen, waar je zo lekker kunt zitten en kijken en onthaasten. We danken voor de spelende kinderen. Wij danken voor hun plezier dat met hun gelach tegen de trappen op klatert. We danken voor de goede gesprekken op het plein en op de trappen. We danken voor de smeltkroes van culturen, van jong en oud, van ouders en kinderen, van paartjes en alleenstaanden. We danken voor het leven dat in al zijn uitbundigheid elkaar op het plein ontmoet.

Voetstappen van God...

Buurttheologie (3)

Je gaat het pas zien als je het doorhebt (Johan Cruijff).

Op het plein voor De Kikker zet God zijn voetstappen. Tenminste, als je het wilt zien. Maar het zijn voetstappen van mensen, niet van God, zegt u. Je ziet immers mensen lachen en mensenkinderen om elkaar heen springen. Wat mensen doen, kun je niet zomaar aan iemand of iets anders of aan God toeschrijven.

Dat klopt, in ieder geval klopt het voor wat op het plein niet klopt. Er wordt op het plein niet alleen gelachen. Je kunt er kinderen ook zien huilen en ruzie maken. Dat is wat kinderen doen, zegt u. Ja, maar wat te denken van hun ouders, andere jongeren en kinderen die alles wat van hun eten rest mee laten dwarrelen met het zwerfvuil, dat anderen ook al loslieten? Soms is het zo erg dat de kinderen zich op de trappen omhoog naar school een weg moeten banen door gebroken glas, andere troep en snus (nicotinezakjes). Het plein is nog geen paradijs. De trappen zien veel van wat mensen niet mogen zien, behalve zij die er wel beter van denken te worden. 's Avonds en in de nacht sluipt criminaliteit het plein op. Het plein is groot en kent zijn donkere hoekjes, ook al overdag.

Waar buurttheologie over nadenkt is dat opvallende verschil. Wat maakt nu dat de een het zwerfvuil aanvult terwijl de ander het opruimt? Wat maakt dat de een kiest voor het goede leven en de ander voor criminaliteit? Dat komt door opvoeding, een moeilijke jeugd, kansenongelijkheid of de verleiding van het snelle geld, zegt u. Of zou er ook nog iets anders kunnen zijn? Misschien draaien we in de buurt wel als vissen om elkaar heen, die ook niet beseffen dat ze in water zwemmen...

Als u hun adem wegneemt, sterven ze. Maar door uw adem komt alles tot leven.
(Psalm 104:29-30 = uit bijbelboek Psalmen, nummer 104, regelnummer 29 tot en met 30.)

Buurttheologie (4)

God incognito.

Een stukje buurttheologie vinden we in het kerstverhaal. Voor wie het niet scherp heeft, het is het verhaal van Jozef en Maria en baby Jezus. Hij wordt geboren in wat een stal lijkt. Zijn wieg is een voederbak. Dat was niet de bedoeling van Jozef en Maria. Maar alle schone en andere voor een bevalling geschikte plaatsen waren bezet. Voor Jezus geen plaats. Daarom komt hij in een voerbak terecht.

Als engelen de herders niet op weg hadden geholpen, hadden ze het kindje Jezus niet gevonden. Wie verwacht de messias in een voederbak te vinden? Wie verwacht God in de buurt te vinden?

Het kerstverhaal begint trouwens met een keizer. Hij heet Augustus en hij heeft grote plannen. Hij jaagt iedereen het land door voor zijn rijksadministratie. Voor hoogzwangere vrouwen wordt geen uitzondering gemaakt. Is hier een soort van toeslagenaffaire in de maak? Maar deze keizer kun je maar beter gehoorzamen. Zo komen Jozef en Maria op het moment dat Maria moet bevallen in Bethlehem terecht, het dorp dat God al eeuwen geleden had aangewezen als geboorteplaats voor de messias. Keizers hebben zo hun agenda, maar God bepaalt de geschiedenis.

God werkt ook als je hem niet ziet. En hij is daar waar je hem niet verwacht. Ik zie hem niet in de buurt; ik kom hem nooit tegen, zegt u. Dat zegt nog niets.

(Kersttijd 2021)

Buurttheologie (5)

Buurtengel.

Er woont een engel in de buurt. Veel mensen kennen haar. En anderen zullen haar vanzelf leren kennen. Hoe herken je een engel? Heel eenvoudig, een engel doet als een engel. Engelen laten iets zien van God. Waar ze hun voetstappen zetten, komt de hemel op aarde. Al is het maar voor even. Je ziet een glimp van hoe het leven is bedoeld.

Deze buurtengel heeft hart voor de buurt. Ze houdt van kinderen en van hun ouders. Ze houdt van alle buurtbewoners. Dat doet ze met haar hart. Ze kan niet anders. Zoals een zwaluw de hele dag door vliegt. Hij kan niet anders. Zo zweeft buurtengel op de vleugels van haar liefde door de buurt. Ze kan niet anders. Daarom heeft ze ook lief zonder er iets voor terug te vragen.

Hemelse liefde is sowieso onbetaalbaar. Daar hoef je niets voor te doen. Het is gratis, voor niets. Hemelse liefde heeft daar haar eigen redenen uit de hemel voor. Ze is daarom vrij om te geven en daarom onafhankelijk van wat buurtbewoners terug zeggen of doen.

Liefdevol, betrokken, trouw, eerlijk en praktisch. Overal in de buurt liggen de voetstappen van buurtengel.

Hoe wordt iemand een buurtengel?

Als je haar vraagt, zal ze zeggen: Ik ben van Jezus.

Buurttheologie (6)

De wind.

Buurttheologie laat zich inspireren door Jezus. Ze is onder de indruk van zijn persoon en karakter, van de vrijheid van Jezus, van de kracht van zijn woorden en van de bezieling van zijn voorbeeld. Jezus is voor haar dus niet iemand van lang geleden of ver weg. Dat komt door de heilige Geest van Jezus. Hij brengt Jezus in de buurt.

Heilig, dat hoort niet als iets uit de buurt. En Geest, dat klinkt vaag.

Dat klopt wel. Jezus zegt ergens*: De wind waait waarheen hij wil; je hoort zijn geluid, maar je weet niet waar hij vandaan komt en waar hij heen gaat. Zo is het ook met iedereen die uit de Geest geboren is. De Geest is dus als de wind. Je ziet hem niet. Hij is ongrijpbaar. Maar je hoort en voelt hem wel. Dat maakt de Geest duidelijk aanwezig. Als de wind zie je hem niet over het hoofd, ook al zie je niets.

Strikt genomen vergelijkt Jezus trouwens niet de heilige Geest met de wind maar de mensen die door de Geest van Jezus worden beziel. Als je iemand in de buurt ontmoet die door Jezus geïnspireerd is, dan vind je een veranderd mens met vernieuwde dromen, idealen, wensen, verlangens en doelen. Hij of zij is in de wind gaan staan. En dat werkt.

Hij is er dus: God en Jezus en de heilige Geest in de buurt.

In zes blogs hebben we zijn aanwezigheid verkend.

Nu kunnen we verder gaan.

* In de Bijbel, Johannes 3:8 (= bijbelboek Johannes, hoofdstuk 3, regelnummer 8).